

Nuorisovaltuuston toimintasääntö

Päivitetty 13.3.2026

Hyväksytty nuorisovaltuustossa 31.3.2026

Hyväksytty aluehallituksessa xx.xx.202x

Nuorisovaltuusto

13.3.2026

Sisällysluettelo:

1. NUORISOVALTUUSTON TARKOITUS JA TAVOITE	4
2. TOIMINTASÄÄNNÖN SOVELTAMINEN	4
3. NUORISOVALTUUSTON VALITSEMINEN	4
3.1 Kelpoisuus nuorisovaltuustoon	4
3.2 Nuorisovaltuuston kokoonpano	5
3.3 Vapaan haun edustajien valinta.....	5
3.4 Nuorisovaltuuston asettaminen ja toimikausi.....	5
3.5 Nuorisovaltuuston jäsenen eroaminen ja erottaminen	5
3.6 Nuorisovaltuuston täydentäminen	6
3.7 Kokouspalkkiot ja matkakorvaukset.....	6
4. TEHTÄVÄT JA TOIMENKUVAT	6
4.1 Hyvinvointialueen tehtävät.....	6
4.2 Puheenjohtajan tehtävät	7
4.3 Varapuheenjohtajan tehtävät.....	7
4.4 Ohjaajan tehtävät	7
4.5 Jäsenen tehtävät	8
5. NUORISOVALTUUSTON JÄRJESTÄYTYMINEN	8
5.1 Järjestäytymiskokouksen koollekutsuminen	8
5.2 Uuden puheenjohtajan valinta	8
5.3 Uusien varapuheenjohtajien valinta	9
5.4 Uuden sihteerin valinta	9
5.5 Nuorisovaltuuston edustajien valinta valtuustoihin ja lautakuntiin.....	9
5.6 Muiden edustajien valinta	9
6. TOIMINTASUUNNITELMA, TOIMINTAKERTOMUS JA VUOSIKELLO	9
7. KOKOUSKÄYTÄNNÖT	10
7.1 Kokousaika	10
7.2 Kokouksen koollekutsuminen	10
7.3 Esityslista ja pöytäkirja.....	10
7.4 Läsnäolo nuorisovaltuuston kokouksissa	10
7.5 Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus	10

Nuorisovaltuusto

13.3.2026

7.6 Kokouksen johtaminen ja asioiden esittely	11
7.7 Äänestys.....	11

Nuorisovaltuusto

13.3.2026

---

1. Nuorisovaltuuston tarkoitus ja tavoite

Pohjois-Savon hyvinvointialueen nuorisovaltuusto on hyvinvointialueesta säädetyn lain tarkoittama osallistumis- ja vaikuttamistoimielin nuorille (Laki hyvinvointialueesta 611/2021, 32§).

Nuorisovaltuusto on hyvinvointialueen alaisuudessa toimiva pohjoissavolaisten nuorten poliittisesti ja uskonnollisesti sitoutumaton osallistumis- ja vaikuttamistoimielin.

Nuorisovaltuusto toimii nuorten äänenä kaikessa maakunnallisessa päätöksenteossa, joka vaikuttaa nuoriin nyt ja tulevaisuudessa.

Nuorisovaltuuston toimintaedellytyksistä vastaa Pohjois-Savon hyvinvointialueen aluehallitus tämän toimintasäännön mukaisesti. Nuorisovaltuusto tekee yhteistyötä Pohjois-Savon liiton kanssa ja voi tehdä yhteistyötä muiden organisaatioiden kanssa sekä ottaa kantaa muiden organisaatioiden hallinnon alla oleviin asioihin oman toimintasuunnitelman ja kiinnostuksen mukaisesti.

2. Toimintasäännön soveltaminen

Toimintasäännössä määrätään nuorisovaltuuston valitsemistavasta, tarkoituksesta ja tehtävistä, päätöksenteko- ja kokousmenettelyistä sekä muusta nuorisovaltuustotoiminnan järjestämisestä.

Toimintasääntöä ohjaa Pohjois-Savon hyvinvointialueen hallintosääntö, jossa määritellään koko hyvinvointialueen laajuisia ohjeistuksia hallintoon ja päätöksentekoon.

3. Nuorisovaltuuston valitseminen

3.1 Kelpoisuus nuorisovaltuustoon

Hyvinvointialueen nuorisovaltuustossa voivat toimia 13-25-vuotiaat nuoret, joiden koti- (ja tai opiskelupaikka-) kunta on Pohjois-Savon hyvinvointialueen alueella. Valittu edustaja voi olla valintahetkellä 12-vuotias, mutta hänen tulee täyttää 13 vuotta kuluvan vuoden aikana. Mikäli edustajan ikä ylittyy kauden aikana, hän saa jatkaa kauden loppuun asti.

Mikäli nuorisovaltuuston jäsen tai varajäsen menettää kelpoisuutensa toimia hyvinvointialueen nuorisovaltuustossa, todetaan hänen kelpoisuutensa poistuneen ja hänen on pyydettävä eroa. Eronneeksi tulkitaan myös silloin, kun kunnan/kaupungin nuorisovaltuusto ilmoittaa uuden edustajan ja/tai varaedustajan.

Nuorisovaltuusto

13.3.2026

3.2 Nuorisovaltuuston kokoonpano

Nuorisovaltuustoon kuuluu 25 edustajaa, joista 19 tulee kuntien nuorisovaltuustojen tai vastaavien toimielimien valitsemista edustajista. Jokaisesta kunnasta valitaan yksi edustaja ja yksi varaedustaja kuluvaan toimikaudeksi. Nuorisovaltuuston edustajista vähintään kuusi (6) kappaletta tulee vapaan haun kautta.

3.3 Vapaan haun edustajien valinta

Jokaisen toimikauden alussa valitaan nuorisovaltuustoon kuusi (6) vapaan haun edustajaa. Vapaa haku voidaan käynnistää, kun aluehallitus on aloittanut nuorisovaltuuston uuden toimikauden nimeämisprosessin. Vapaan haun edustajat valitsee edellisen kauden nuorisovaltuusto. Vapaan haun kautta olevat edustajat eivät saa osallistua esteellisenä päätöksentekoon kyseisen asian kohdalla.

Kriteerinä valinnalle on:

- 1) hakija on 13-25 - vuotias
- 2) hakija asuu/opiskelee Pohjois-Savon alueella.

Tarkemmista kriteereistä voidaan sopia nuorisovaltuuston kesken. Vapaan haun aukaisemisesta tiedotetaan sosiaalisessa mediassa, hyvinvointialueen verkkosivuilla sekä tiedottamalla paikallisia nuorisovaltuustoja ja oppilaitoksia.

3.4 Nuorisovaltuuston asettaminen ja toimikausi

Hyvinvointialueen aluehallitus asettaa nuorisovaltuuston toimikauden alkaessa määrättyä valintatapaa noudattaen. Nuorisovaltuuston toimikausi on kaksi (2) vuotta. Kauden ajankohta on 1.1.-31.12. välisenä aikana. Kausi alkaa, kun aluehallitus asettaa nuorisovaltuuston, ja päättyy, kun uusi nuorisovaltuusto on asetettu.

3.5 Nuorisovaltuuston jäsenen eroaminen ja erottaminen

Nuorisovaltuuston jäsen ja/tai varajäsen voi erota tehtävästään kesken toimikauden lähettämällä kirjallinen eronpyyntö nuorisovaltuuston puheenjohtajistolle ja ohjaajalle. Lopullisen eronpyynnön päättää aluehallitus, jolloin se astuu virallisesti voimaan. Mikäli jäsen on kunnan edustaja, hänen tulee ilmoittaa päätöksestään myös kunnan nuorisovaltuustoon.

Nuorisovaltuusto

13.3.2026

3.6 Nuorisovaltuuston täydentäminen

Mikäli nuorisovaltuustolle määrätty edustajamäärä ei täyty, voidaan nuorisovaltuustoa täydentää kesken toimikauden.

Mikäli kunnallisen nuorisovaltuuston edustaja luopuu tehtävästä kesken kauden, niin varaedustaja toimii kunnan edustajana, kunnes kunnasta toisin päätetään. Mikäli varaedustaja eroaa tehtävästä kesken kauden, pyydetään kuntaa nimeämään uusi varaedustaja tilalle.

Mikäli vapaan haun kautta valittu edustaja luopuu tehtävästä kesken kauden, ensisijaisesti hänen varaedustaja siirretään edustajaksi, mikäli kunta ei päättä toisin. Nuorisovaltuusto voi oman harkinnan mukaan täydentää paikkoja kesken toimikauden.

3.7 Kokouspalkkiot ja matkakorvaukset

Nuorisovaltuuston kokouksista maksetaan hyvinvointialueen hallintosäännön mukaiset palkkiot, puheenjohtajalle 150 euroa ja edustajalle 100 euroa per kokous. Kokouspalkkiot maksetaan neljä kertaa vuodessa, hyvinvointialueen luottamushenkilöiden palkkionmaksutaulukon mukaisesti.

Kokouksista ja muista erikseen sovittavista tapaamisista korvataan myös matkakustannukset budjetin mukaisesti. Matkakustannukset korvataan kokoukseen osallistujille, ja niiden hakemisesta pitää edustajan (ohjaajan tuella) huolehtia itse matkakulukorvauslomakkeella.

4. Tehtävät ja toimenkuvat

4.1 Hyvinvointialueen tehtävät

Pohjois-Savon hyvinvointialue:

- osoittaa nuorisovaltuuston toiminnalle esteettömät kokoustilat (sähköisten tapaamisten mahdollistaminen, hybriditilat, antaa mahdollisuuden hyvinvointialueen kautta saataviin O365-tunnuksiin tms.)
- huolehtii kokousten tarvitsemista järjestelyistä. Mikäli kokoukset vaativat sähköisiä laitteita, niin hyvinvointialue varmistaa ne osallistujille sekä kouluttaa niiden käyttöön.
- vastaa kokouksista aiheutuneista kustannuksista.
- tukee toimintaa ja järjestää tarvittaessa neuvontaa toiminnan tueksi.
  - Nuorten osallistumista ja vaikuttamistoimintaa varten hyvinvointialueen on selkeästi osoitettava yhteyshenkilöt asioiden selvittämistä varten.
  - Nuorten näkemyksen kysyminen tehdään luontevaksi osaksi aluehallituksen, aluevaltuuston sekä lautakuntien työtä. Mikäli hyvinvointialueelle tulee lausuntopyyntöjä, jotka koskevat nuoria, hyvinvointialue tiedottaa tai pyytää

Nuorisovaltuusto

13.3.2026

---

nuorisovaltuustolta lausuntoa aiheeseen liittyen, jotta nuorten ääni tulee asiaan liittyen kuuluviin.

- antaa tarvittaessa apua kokousasioiden valmisteluun.
- Resursoi nuorisovaltuuston toimintaa taloudellisesti
  - maksaa kokouspalkkiot, matkakorvaukset ja muut sovitut kustannukset
  - toimintamäärärahat toimintasuunnitelman mukaisesti koulutuksiin ja seminaareihin.
  - resursoi ohjaajan edistämään ja varmistamaan nuorisovaltuuston työtä

4.2 Puheenjohtajan tehtävät

Puheenjohtaja kutsuu nuorisovaltuuston koolle ja johtaa kokousta sekä puheenjohtajistotyöskentelyä. Esityslista ja pöytäkirja laaditaan puheenjohtajan johdolla. Puheenjohtaja huolehtii nuorisovaltuuston toimivuudesta, toiminnan laillisuudesta ja tasapuolisuudesta. Puheenjohtaja vastaa nuorisovaltuuston hallinnosta, organisoii nuorisovaltuuston toimintaa sekä edustaa ensisijaisesti nuorisovaltuustoa virallisissa tilaisuuksissa.

Puheenjohtajalla on oikeus päättää nuorisovaltuustoa koskevista yleisistä asioista myös kokousten ulkopuolella, mikäli asiaa ei ehditä käsittelemään kokouksessa. Puheenjohtaja voi tarvittaessa asettaa työryhmiä pienten ja kiireellisten asioiden hoitamista varten. Puheenjohtaja on vastuussa toiminnastaan nuorisovaltuustolle.

4.3 Varapuheenjohtajan tehtävät

Nuorisovaltuustolla on 1. ja 2. varapuheenjohtaja. Varapuheenjohtajien tehtävänä on toimia valintajärjestyksessään puheenjohtajan sijaisena tämän ollessa estynyt sekä hoitaa puheenjohtajan määräämiä tehtäviä. Varapuheenjohtajat ovat vastuussa toiminnastaan nuorisovaltuustolle. Nuorisovaltuusto voi osoittaa varapuheenjohtajille omat vastualueet nuorisovaltuuston toiminnasta.

4.4 Ohjaajan tehtävät

Maakunnallisen nuorisovaltuuston ohjaajan tehtävänä on tukea nuorisovaltuuston toimintaa. Ohjaajan tulee olla osaava sekä nuorten toiminnasta ja asioista kiinnostunut. Ohjaajan työajasta 20 % tulee suunnata nuorisovaltuuston tukemiseen.

Nuorisovaltuuston ohjaaja:

Nuorisovaltuusto

13.3.2026

- Avustaa kokousjärjestelyissä, nuorisovaltuuston kulujen seuraamisessa ja raportoimisessa, asiakirjahallinnossa, kannanottojen ja aloitteiden laatimisessa sekä viestinnässä.
- Tukee nuorisovaltuuston ja päättäjien välistä yhteistyötä.
- Avustaa yhteydenpidossa kuntiin ja kuntien nuorisovaltuustoihin.
- Huolehtii, että nuorisovaltuutetut saavat riittävän perehdytyksen tehtäväänsä ja tietoa nuoria koskevista sekä päätöksenteossa olevista asioista. Ohjaajan työpanosta tarvitaan erityisesti uuden kauden aloituksessa, jonka aikana hän huolehtii toiminnan jatkuvuudesta turvaamisesta.

4.5 Jäsenen tehtävät

Jäsenen tehtävänä on osallistua kokouksiin ja tilaisuuksiin. Mikäli jäsen on estynyt saapumaan kokoukseen tai tapahtumaan, tulee hänen ilmoittaa siitä puheenjohtajalle tai sihteerille viimeistään päivää ennen kyseistä tilaisuutta. Jäsenen tulee myös osallistua luottamustehtävänsä edellyttämiin kokouksiin ja muihin tilaisuuksiin (lautakunnat, työryhmät).

Jäsenen tehtävänä on pitää yhteyttä hyvinvointialueen nuorisovaltuustoon kuulumattomiin nuoriin sekä huolehtia heidän äänensä tulemisesta esiin kokouksissa.

5. Nuorisovaltuuston järjestäytyminen

5.1 Järjestäytymiskokouksen koollekutsuminen

Järjestäytymiskokouksen kutsuu koolle edellisen nuorisovaltuuston puheenjohtaja tai hänen estyessään nuorisovaltuuston ohjaaja. Kokouksen esityslistan valmistelee edellisen nuorisovaltuuston puheenjohtaja yhdessä sihteerin kanssa. Kokouskutsu ja esityslista tulee lähettää kokouksen osallistujille vähintään viikkoa ennen kokousta.

5.2 Uuden puheenjohtajan valinta

Nuorisovaltuuston puheenjohtaja valitaan koko toimikaudeksi järjestäytymiskokouksessa. Nuorisovaltuuston jäsenet esittävät keskuudestaan ehdokkaat. Esitysten ei tarvitse olla kannatettuja, mutta ehdokkaaksi esitetyiltä varmistetaan suostumus. Järjestäytymiskokouksen puheenjohtajana toimii edellisen toimikauden puheenjohtaja siihen asti, kunnes uusi puheenjohtaja on valittu.

Nuorisovaltuusto

13.3.2026

5.3 Uusien varapuheenjohtajien valinta

Nuorisovaltuuston ensimmäinen ja toinen varapuheenjohtaja valitaan koko toimikaudeksi järjestäytymiskokouksessa. Nuorisovaltuuston jäsenet esittävät keskuudestaan ehdokkaat. Esitysten ei tarvitse olla kannatettuja, mutta ehdokkaaksi esitetyiltä varmistetaan suostumus.

5.4 Uuden sihteerin valinta

Nuorisovaltuuston sihteeri valitaan koko toimikaudeksi järjestäytymiskokouksessa. Koska nuorisovaltuuston esityslistat ja pöytäkirjat tehdään sähköisen asianhallintajärjestelmän kautta, nimetään sihteeriksi nuorisovaltuuston ohjaaja tai hänen sijainen.

5.5 Nuorisovaltuuston edustajien valinta valtuustoihin ja lautakuntiin

Nuorisovaltuusto valitsee järjestäytymiskokouksessaan edustajan ja varaedustajan koko toimikaudekseen hyvinvointialueen aluevaltuustoon, perhe- ja vammaispalveluiden lautakuntaan. Nuorisovaltuuston puheenjohtajalla on puhe- ja läsnäolo-oikeus Pohjois-Savon liiton maakuntavaltuustoon, ja hänelle valitaan koko toimikaudekseen varaedustaja. Valitut henkilöt tulee ilmoittaa asianomaisille toimielimille.

5.6 Muiden edustajien valinta

Nuorisovaltuusto valitsee järjestäytymiskokouksessaan edustajan ja varaedustajan hyvinvointialueen alueelliseen opiskeluhuollon työryhmiin. Nuorisovaltuusto voi nimetä edustajia kesken kauden muihin eri toimielimiin tai yhteistyöryhmiin tarpeen mukaan.

6. Toimintasuunnitelma, toimintakertomus ja vuosikello

Nuorisovaltuuston puheenjohtajisto tai määritelty työryhmä luo toimintasuunnitelman ja talousarvion vuosittain. Nuorisovaltuuston hyväksymä toimintasuunnitelma annetaan aluehallitukselle hyväksyttäväksi.

Nuorisovaltuusto tekee vuosittain toiminnastaan toimintakertomuksen. Puheenjohtajisto tai johtoryhmä ohjaajan tuella valmistelee toimintakertomuksen nuorisovaltuustolle.

Nuorisovaltuuston hyväksymä toimintakertomus annetaan aluehallitukselle hyväksyttäväksi.

Nuorisovaltuustolle on luotu toimintasäännön uusimman päivityksen yhteydessä (13.3.2026) kaksivuotinen vuosikello, jossa kuvataan tarkemmin kuukausikohtaisesti nuorisovaltuuston tehtäviä ja yleistä toimintaa.

Nuorisovaltuusto

13.3.2026

---

7. Kokouskäytännöt

7.1 Kokousaika

Nuorisovaltuusto kokoontuu vähintään kuusi (6) kertaa vuoden aikana, ensisijaisesti kolme (3) kertaa keväällä ja kolme (3) kertaa syksyllä. Lisäkokouksia voidaan pitää tarpeen mukaan mikäli asioiden käsittely niin vaatii. Tarkemmista kokousajoista päättää nuorisovaltuusto keskenään.

7.2 Kokouksen koollekutsuminen

Kokouskutsun antaa puheenjohtaja tai hänen estyessään 1.- tai 2. varapuheenjohtaja tai heidän estyessään nuorisovaltuuston ohjaaja. Kokouskutsussa on ilmoitettava kokouksen aika ja paikka ja käsiteltävät asiat. Kutsu lähetetään edustajille ja muille kokoukseen kutsuttaville vähintään viikkoa ennen kokouksen ajankohtaa nuorisovaltuuston päättämällä tavalla.

7.3 Esityslista ja pöytäkirja

Esityslistan valmistelee nuorisovaltuuston ohjaaja yhdessä puheenjohtajiston tai johtoryhmän kanssa. Puheenjohtajalla ja sihteerillä on oikeus tarvittaessa tehdä muutoksia esityslistaan. Esityslista lähetetään kokouskutsun yhteydessä.

Kokouksen jälkeen sihteeri laatii kokouksen pöytäkirjan puheenjohtajan johdolla. Pöytäkirjan tarkastavat kaksi kokouksessa valittua pöytäkirjantarkastajaa. Pöytäkirja tarkastetaan ja allekirjoitetaan sähköisesti asianhallintajärjestelmän kautta. Pöytäkirjantarkastajilla tulee olla mahdollisuus vahvaan tunnistautumiseen (pankkitunnukset, mobiilivarmenne).

7.4 Läsnäolo nuorisovaltuuston kokouksissa

Nuorisovaltuusto voi myöntää puhe- ja läsnäolo-oikeuden tarpeelliseksi katsomilleen henkilöille toimikauden ajaksi. Uuden kauden alussa nuorisovaltuusto myöntää puhe- ja läsnäolo-oikeuden aluehallituksen sekä perhe- ja vammaispalveluiden toimialan edustajille sekä nuorisovaltuuston ohjaajalle. Kokoukseen kutsutuilla esittelijöillä on automaattisesti puhe- ja läsnäolo-oikeus tietyn pykälän ajaksi.

7.5 Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Avattuaan kokouksen puheenjohtaja toteaa läsnä olevat sekä sen, onko kokous laillisesti koolle kutsuttu ja päätösvaltainen.

Kokous on laillinen ja päätösvaltainen, kun:

Nuorisovaltuusto

13.3.2026

- Kutsu on lähetetty Pohjois-Savon hyvinvointialueen hallintosäännön 124 §:n mukaan vähintään 7 päivää ennen kokousta
- Kokouksen on kutsunut koolle nuorisovaltuuston puheenjohtaja tai hänen estyessään 1.- tai 2. varapuheenjohtaja tai heidän estyessään nuorisovaltuuston ohjaaja
- Kokouksesta on annettu yleisesti tieto hyvinvointialuelain 99 §:n mukaan siten, että kokouskutsu on julkaistu yleisessä tietoverkossa Pohjois-Savon hyvinvointialueen Internet-sivuilla
- Nuorisovaltuusto on päätösvaltainen, kun vähintään puolet (1/2) edustajista ovat läsnä

7.6 Kokouksen johtaminen ja asioiden esittely

Kokouksen puheenjohtajan tehtävänä on johtaa asioiden käsittelyä sekä pitää huolta järjestyksestä ja ajankäytöstä kokouksessa.

Käsiteltävät asiat esittelee puheenjohtaja, ellei jonkin asian osalta toisin päätetä.

Puheenjohtajan ehdotus on käsittelyn pohjana (pohjaesitys). Jos puheenjohtaja on muuttanut esityslistalla olevaa ehdotustaan ennen kuin kokous on tehnyt päätöksen asiasta, muutettu ehdotus on pohjaehdotus. Jos ehdotus on peruutettu, on asia poistettava esityslistalta, ellei kokous toisin päättä.

7.7 Äänestys

Jos kokouksessa tehdään pohjaehdotuksen vastainen kannatettu muutosehdotus, toimitetaan äänestys kokouksen päättämällä tavalla. Mikäli nuorisovaltuustossa suoritetaan henkilövaaleja, voidaan ne toteuttaa joko suljetulla lippuäänestyksellä tai sähköisesti joko kokousjärjestelmää tai verkkolomaketta käyttäen.